

UDC 338.24; 336.10

D.Moroz,

Academia financow i biznesu Vistula, Polska

S.Harmatii,

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

FINANSOWANIE OBRONY NARODOWEJ W PAŃSTWACH UNII EUROPEJSKIEJ

Tematem niniejszej pracy jest finansowanie obrony narodowej w państwach Unii Europejskiej. Obecne wydarzenia na geopolitycznej mapie świata wymagają dostosowania planów finansowania obrony narodowej w krajach UE i zmiany ich w świetle potencjalnego ryzyka i zagrożenia wewnętrznego i zewnętrznego. Zagrożenia polityczne i gospodarcze pochodzące głównie ze strony Federacji Rosyjskiej, zmuszają przywódców UE do znacznego przeglądu finansowania obrony narodowej państw członkowskich UE i NATO.

Rosnące ryzyko cybernetyczne i hybrydowe przetestuje system fragmentacji Unii Europejskiej w kwestiach bezpieczeństwa, ale centralizację w kwestiach finansowych i innych kwestiach gospodarczych. Ta asymetria nie była przeszkodą w świecie, w którym zagrożenia bezpieczeństwa były bardziej ograniczone lub miały inny charakter. Ale świat się zmienia. W tym artykule dokumentujemy wzrost liczby ataków cybernetycznych w UE. Tymczasem zagrożenia hybrydowe są realne, choć trudne do oszacowania. Następnie badamy przygotowania do zwiększenia odporności systemu finansowego w zakresie regulacji, testowania i zarządzania.

Wielu współczesnych naukowców ma do czynienia z tym problemem: Maria Demertzis, Guntram Wolff[1], A. Cristian[2], . Els De Busser and Ester Herlin-Karnell[3].

Rosnące ryzyko cybernetyczne i hybrydowe przetestuje system fragmentacji Unii Europejskiej w kwestiach bezpieczeństwa, ale centralizację w kwestiach finansowych i innych kwestiach gospodarczych. Ta asymetria nie była przeszkodą w świecie, w którym zagrożenia bezpieczeństwa były bardziej ograniczone lub miały inny charakter. Ale świat się zmienia. W tym artykule dokumentujemy wzrost liczby ataków cybernetycznych w UE.. Co bardziej niepokojące, przygotowania wydają się mniej zaawansowane na poziomie ogólnosystemowym. Zalecamy, aby ministrowie finansów UE zwiększali odporność poprzez regularne ćwiczenia w zakresie gotowości i większe uwzględnienie ogólnosystemowych kwestii regulacyjnych. Należy również kontynuować szerszą dyskusję polityczną na temat integracji architektury bezpieczeństwa UE mającej zastosowanie do systemu finansowego. Obejmuje to ponowne otwarcie ram dotyczących monitorowania inwestycji zagranicznych w celu monitorowania inwestycji zagranicznych w krytyczną infrastrukturę finansową na szczeblu UE.[1].

Celem pracy jest analiza finansowania obrony narodowej w państwach Unii Europejskiej ukazana na przykładzie politycznej, obronnej, gospodarczej współpracy członków Unii Europejskiej. Zgodnie z celem, postawiono konkretne zadanie: dokonanie analizy podstawowych kierunków współpracy członków Unii Europejskiej we współfinansowaniu obrony.

Analiza dotyczące badań tego problemu pokazuje, że problematyką związaną z finansowaniem obrony narodowej w państwach UE zajmowała się i nadal zajmują się znaczna liczba międzynarodowych naukowców i analityków..

Unia jest zaangażowana w promowanie odpowiedzialności za światowe sektory bezpieczeństwa i obrony. Niestety jednym z powodów niskiej skuteczności UE w zakresie operacji wojskowych jest brak finansowania krajowych sił zbrojnych oraz niski poziom integracji kompleksów obronnych i przemysłowych w państwach członkowskich..

Unia Europejska pozwoliła swoim obywatelom doświadczyć bezprecedensowego poziomu bezpieczeństwa, demokracji i dobrobytu. Jednak na początku XXI wieku. terroryzm, zagrożenia hybrydowe, wyzwania dla europejskich wartości i stylu życia, niestabilność gospodarcza, zmiany klimatu i zagrożenia energetyczne zagrażają tym osiągnięciom. W tych okolicznościach należy zauważyć, że bezpieczeństwo wewnętrzne i zewnętrzne są ze sobą bardziej powiązane niż kiedykolwiek wcześniej: bezpieczeństwo Europejczyków jest związane z zapobieganiem konfliktom, promowaniem bezpieczeństwa ludzi, eliminowaniem pierwotnych przyczyn

niestabilności i utrzymywaniem pokoju u sąsiadów i w innych regionach. Unia Europejska, we współpracy ze swoimi partnerami, musi dysponować wszelkimi niezbędnymi środkami, aby się chronić i wypełniać swoje obowiązki obronne.

Niniejsza praca magisterska składa się z trzech rozdziałów. W rozdziale pierwszym pokazano genezę wspólnoty europejskiej, jej cele i działanie. Ukazano zadania wspólnoty, szczególną uwagę zwrócono na systemy obrony państw członkowskich Unii Europejskiej. W rozdziale tym także omówiono i przedstawiono projekty obronne państw UE, oraz zbadano struktury i źródła finansowania projektów obronnych. Zwrócono również uwagę na to, jak zrzeszone kraje współpracują na rzecz wspólnego bezpieczeństwa i pokoju. W tym celu zostały przeanalizowane strategie Europejskiego Funduszy Obronnego oraz omówione zagrożenia obrony Unii Europejskiej z perspektyw innych bloków wojennych oraz innych państw.

Drugi rozdział ukazuje współpracę NATO i Unii Europejskiej w zakresie obronnym, gospodarczym, politycznym. Zostały opisane cele oraz strategie jakie przed sobą stawiają UE i NATO. W rozdziale przedstawiono historię relacji pomiędzy UE a NATO oraz przeanalizowano perspektywy dalszej współpracy. Dokładnie opisano funkcje i koncepcje NATO oraz politykę dotyczącą rozszerzenia bloku. Istotną kwestią, na którą zwrócono uwagę było finansowaniu oraz struktura budżetu NATO. Pokazano różnicę między budżetem cywilnym a budżetem obronnym.

W trzecim rozdziale ukazano i opisano międzynarodową organizację PESCO jako nową inicjatywę obrony UE. Opisano koncepcję i pojęcia programu, jego projekty i ich realizację. Szczególnie przyjrano się finansowaniu projektów PESCO. Zostały wymienione także przyszłe wyzwania obronne dla Unii Europejskiej.

Chociaż UE nie ma armii, a obrona pozostaje wyłącznie w gestii państw członkowskich, UE podjęła ostatnio wielkie kroki w celu zacieśnienia współpracy w dziedzinie obronności. Od 2016 roku poczyniono znaczące postępy w zakresie bezpieczeństwa i obrony w UE poprzez szereg konkretnych inicjatyw mających na celu promowanie współpracy i wzmocnienie europejskich zdolności obronnych.

Istotność wybranego tematu pracy polega na usystematyzowaniu danych o wystarczalności finansowania kierunków obronnych działań Unii Europejskiej w kontekście rosnących zagrożeń zewnętrznych dla państw członkowskich Unii Europejskiej.

Podczas pisania pracy dyplomowej zastosowane będą następujące metody: analityka systemowa; analiza porównawcza; metody analizy finansowej; metody badań naukowych.

Aktualność tematu omawianego w pracy pokazuje że historyczny rozwój Europy i zapewnienie bezpieczeństwa było i pozostaje zadaniem różnych rodzajów międzynarodowych bloków i organizacji politycznych. Wraz z zaostrzeniem nietradycyjnych zagrożeń pojawiła się potrzeba wzmocnienia instytucjonalnej i funkcjonalnej roli organizacji międzynarodowych w dziedzinie bezpieczeństwa. Wśród powodów, które skłoniły UE do zacieśnienia współpracy w zakresie bezpieczeństwa i obrony, była niepewność co do gwarancji bezpieczeństwa USA, wycofanie się z Unii Europejskiej potężnej pod względem wojskowym Wielkiej Brytanii oraz połączenie wyzwań dla bezpieczeństwa (od rosyjskiej agresji do międzynarodowego terroryzmu). Biorąc pod uwagę rozdrobnienie, nieefektywność i niedofinansowanie przemysłu, prawie wszystkie państwa członkowskie uznały potrzebę zacieśnienia współpracy.

Lista wykorzystanych źródeł:

1. Maria Demertzis, Guntram Wolff. Journal of Financial Regulation, Volume 6, Issue 2, 20 September 2020, Pages 306–316, <https://doi.org/10.1093/jfr/fjaa006>
2. A. Cristian. Financing the security of Europeans - a perspective on the new financial framework for home affairs for the 2014 - 2020 period/ January 2013 Metalurgia international 18(1):122-127.
3. Els De Busser and Ester Herlin-Karnell. EU Security Governance and Financial Crimes./ Volume 19, Issue 5 October 2018, pp. 1117-1123. [<https://www.cambridge.org/core/journals/german-law-journal/article/eu-security-governance-and-financial-crimes/>].